Jõelähtme valla eelarvestrateegia 2027-2030

Sisukord

Sissejuhatus 3
1. Sotsiaalmajanduslik keskkond 4
1.1 Eesti majanduskeskkond 4
1.2 Jõelähtme vald 5
2. Tulude prognoos 6
2.1 Maksutulud 6
2.2 Muud tulud 8
3. Kulude prognoos 9
3.1 Põhitegevuse kulud 10
3.2 Investeeringud 12
3.3 Finantseerimistegevus 13
4. Sõltuvad üksused 15
5. Finantsdistsipliin 16
5.1 Tundlikkusanalüüs 18
6. Kokkuvõte 20

Sissejuhatus

Jõelähtme valla eelarvestrateegia on valla arengukaval tuginev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Kohustus eelarvestrateegia koostamiseks on sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega, mille alusel põhineb strateegia koostamine vajadusel planeerida arengukavaga sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste kestlik finantseerimine.

Saavutamaks eelpool kirjeldatud eesmärki annab Jõelähtme valla eelarvestrateegia ülevaate Eesti majanduskeskkonnast ja valla finantsolukorrast, toob välja põhitegevuse tulude ja kulude prognoosi, investeerimis- ja finantseerimistegevuse, likviidsete varade muutuse, võimalikud riskistsenaariumid ning sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia on kooskõlas Jõelähtme valla arengukavaga aastateks 2027 kuni 2035. Jõelähtme vallavolikogu vaatab eelarvestrateegia iga-aastaselt üle ja kinnitab esitamiseks Rahandusministeeriumile.

1. Sotsiaalmajanduslik keskkond

1.1 Eesti majanduskeskkond

Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt Eesti majanduse taastumine jätkub ja majanduskasv kiireneb. Kui 2025. aastal kasvas reaalne SKP 1,3%, siis 2026. aastal prognoositakse 2,5% ja 2027. aastaks 2,3% kasvu. 2028. aastal peaks majanduskasv ulatuma 2,4%ni, kuid aeglustuma prognoosiperioodi lõpuks järk-järgult 2,1%ni. Majanduskasvu toetavad eelkõige sisenõudluse elavnemine, eratarbimise taastumine ja ekspordi kasv. Eratarbimist soodustavad maksukoormuse vähenemine, sissetulekute kasv ja hinnatõusu aeglustumine. Ettevõtete investeerimisaktiivsust peaks omakorda toetama majanduskonjunktuuri paranemine. Väliskeskkonna ebakindlus püsib, kuid Eesti peamiste kaubanduspartnerite majandusolukorra paranemine loob eeldused ekspordi kasvu kiirenemiseks.

Tööturu olukord paraneb järk-järgult. Töötajate arvu langus on pidurdunud ning majanduse taastumine toetab tööpuuduse vähenemist. Tööhõive kasv jääb siiski tagasihoidlikuks, sest ettevõtted on uute töötajate värbamisel ettevaatlikud ning on majanduslanguse ajal võimaluse korral olemasolevat tööjõudu säilitanud. Tööhõive suureneb prognoosi kohaselt 2026. aastal 0,2% ja 2027. aastal 0,3%, kuid jääb alates 2028. aastast ligikaudu praegusele tasemele. Tööpuuduse määr langeb 2025. aasta 7,5%lt 2026. aastal 6,7%le ja 2027. aastal 6,4%le. Edaspidi alaneb tööpuudus aeglasemalt, jõudes 2030. aastaks 6,1%ni ehk ligikaudu Eesti loomuliku tööpuuduse määra tasemele.

Keskmise brutopalga kasv püsib 2026. aastal 5,6% juures, kuid aeglustub 2027. aastal 4,7%ni ning prognoosiperioodi lõpuks 4,2%ni. Ühetaolise maksuvaba tulu rakendamine annab 2026. aastal netopalgale ja selle ostujõule märkimisväärse lisatõuke. Netopalgafondi ostujõud suureneb 2026. aastal prognoosi kohaselt 6,5%. Järgmistel aastatel, kui täiendavaid tulumaksumuudatusi ei ole ette näha, kujundavad ostujõudu peamiselt nominaalpalga kasv ja hinnatõus. Netopalgafondi ostujõud suureneb seetõttu edaspidi ligikaudu 2% aastas.

Kohalike omavalitsuste eelarvepuudujääk, mis aastatel 2021-2024 ulatus 0,34-0,57%ni SKPst, vähenes 2025. aastal 0,23%ni SKPst. Rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt jääb kohalike omavalitsuste puudujääk ka aastatel 2026-2030 keskmiselt ligikaudu 0,2% tasemele SKPst. Puudujäägi suurenemist piirab omavalitsuste vähenenud võime võtta uusi kohustusi. Samal ajal aitavad kohalike omavalitsuste investeeringuid rahastada kasvav välisabi ja CO_2 kvooditulust laekuvad vahendid. Kohalike omavalitsuste võlatase küll suureneb, kuid peaks prognoosiperioodil stabiliseeruma ligikaudu 3,9% juures SKPst.

Tabel 1 Majanduskasvu prognoos 2026-2030 (Rahandusministeerium)

	2026	2027	2028	2029	2030
1. SKP reaalkasv (%)	2,5	2,3	2,4	2,2	2,1
2. SKP nominaalkasv (%)	6,0	5,2	4,7	4,5	4,4
3. SKP jooksevhindades (mld €)	44,4	46,7	48,9	51,1	53,3

1.2 Jõelähtme vald

2025. a alguses elas Jõelähtme vallas 7734 elanikku, 1. jaanuariks 2026 suurenes arv 245. võrra ehk 7979 elanikuni. Rahvaarvu ja seeläbi ka potentsiaalsete maksumaksjate arvu kasv toetab valla edasist arengut. Valla arengueeldusi soodustab ka paiknemine Tallinna kui Eesti suurima majanduskeskuse tagamaal ja tööjõuareaalis.

Jõelähtme valla areng sõltub sarnaselt teiste omavalitsustega olulisel määral muutustest Eesti üldises majanduskeskkonnas ning riigi tasandil tehtavatest fiskaalpoliitilistest otsustest, mis mõjutavad omavalitsuste tulu- ja kulubaasi. Muudatused riigi poliitikas ja majanduskeskkonnas võivad mõjutada eelarvestrateegias kavandatud tulude laekumist ning seeläbi ka valla investeerimisvõimekust.

Jõelähtme vallas on jätkuvalt vaja teha investeeringuid avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks. Seetõttu on lähiaastatel oluline hoida majandamiskulud kontrolli all, leida võimalusi vajalike investeeringute tegemiseks ning leevendada inflatsiooni mõju valla töötajate sissetulekutele, arvestades seejuures valla finantsvõimekusega.

Järgnevatel aastatel on Jõelähtme vallal kuus peamist eesmärki:

1. Elanikele vajalike teenuste osutamiseks oluliste investeeringute tegemine.
2. Välisvahendite võimalikult ulatuslik kaasamine tegevuste ja investeeringute rahastamiseks.
3. Konkurentsivõimelise palgataseme tagamine, et säilitada kvalifitseeritud töötajad, arvestades Tallinna ja seda ümbritsevate omavalitsuste palgakonkurentsi.
4. Majandamiskulude kontrolli all hoidmine sisemise efektiivsuse suurendamise kaudu.
5. Eelarvestrateegia koostamisel positiivse põhitegevuse tulemi säilitamine ning pikemas perspektiivis selle suurendamine.
6. Finantsdistsipliini tagamise meetmetest kinnipidamine.

2. Tulude prognoos

Jõelähtme valla tulubaas on viimasel kuuel aastal püsinud tululiikide jaotuse lõikes stabiilsena. Valdava osa tuludest moodustavad maksutulud, seejuures enam kui 60% üksikisiku tulumaks.

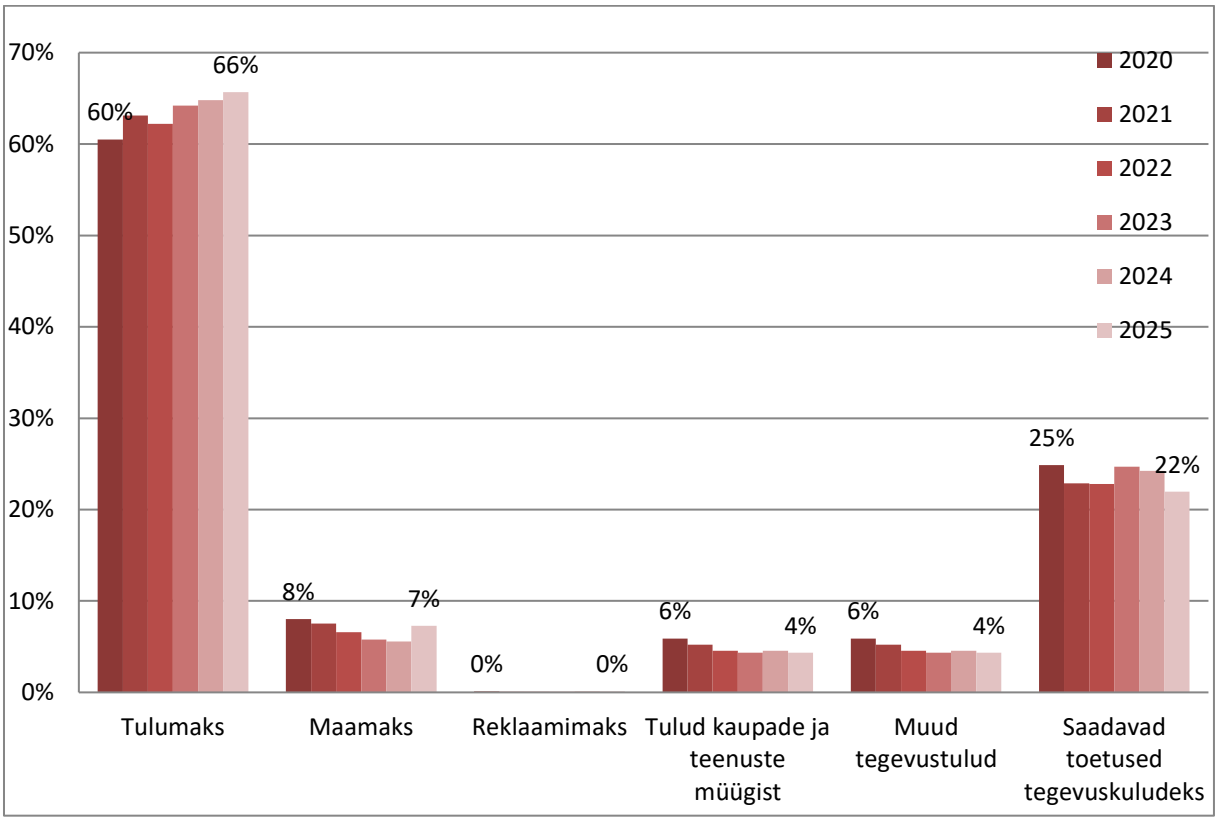

Joonis 1. Vallaeelarve tulude jaotus tuluallikate lõikes 2020-2025 (Rahandusministeerium)

2.1 Maksutulud

Tulumaksu prognoos põhineb Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvises majandusprognoosis avaldatud makromajandusnäitajatel, mida on kohandatud Jõelähtme valla eripära ja eeldatavat arengut arvestades.

Füüsilise isiku tulumaks on kohaliku omavalitsuse suurima osakaaluga maksutulu. Kohalikule omavalitsusele laekuva tulumaksu suurus sõltub eelkõige maksumaksjate arvust ning nende palga ja muude maksustatavate tulude suurusest. Tulumaks eraldatakse maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsuse üksusele tema kalendriaasta 1. jaanuari seisuga registreeritud elukoha järgi. Omavalitsusüksusele eraldatava tulumaksu arvutamisel ei arvestata maksustatava tulu hulka muu hulgas vara võõrandamisest saadud kasu.

Tulumaksu eraldatakse kohaliku omavalitsuse üksustele rahandusministri 19. detsembri 2008. aasta määruse nr 54 „Füüsilise isiku tulumaksu kohaliku omavalitsuse üksustele eraldamise kord“ alusel.

Alates 2024. aastast eraldatakse kohalikele omavalitsustele tulumaksu nii residendist füüsilise isiku riiklikult pensionilt kui ka muult maksustavalt tulult. 2024. aastal eraldati maksumaksja

elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse 2,5% riiklikust pensionist ja 11,89% muust maksustatavast tulust. Viimase hulka ei arvata kohustuslikku ega täiendavat kogumispensioni, tulumaksuseaduse § 18 lõikes 1^3 nimetatud dividende ega vara võõrandamisest saadud kasu.

Aastatel 2025-2027 suurendatakse järk-järgult riiklikult pensionilt kohalikele omavalitsustele eraldatava tulumaksu määra ning vähendatakse muult maksustatavalt tulult eraldatavat määra. 2025. aastal olid vastavad määrad 5,50% ja 11,29% ning 2026. aastal 8,5% ja 10,64%. Alates 2027. aastast eraldatakse nii pensionitulult kui ka muult maksustatavalt tulult kohalikele omavalitsustele 10,23%.

Muudatus toetab suurema eakate osakaaluga omavalitsuste tulubaasi, kuid vähendab suurema tööealiste elanike osakaalu ja kõrgema palgatasemega omavalitsuste tulumaksulaekumist võrreldes olukorraga, kus varasem tulumaksujaotus oleks jätkunud. Jõelähtme vald kuulub pigem viimati nimetatud omavalitsuste hulka. Seetõttu aeglustab muudatus valla tulumaksutulu kasvu, kuigi maksumaksjate arvu ja sissetulekute suurenemise tulemusena võib tulumaksu kogulaekumine jätkuvalt kasvada.

Alates 2015. aastast oli füüsilise isiku tulumaksumäär 20%. Alates 2025. aastast on tulumaksumäär 22%.

Tulumaksu prognoosimisel on arvestatud järgmiste eeldustega:

- maksumaksjate arv suureneb koos Jõelähtme valla elanike arvu kasvuga;
- valla paiknemine Tallinna tööjõuareaalis toetab elanike keskmisest kõrgemat sissetulekuastet;
- palgakasv jätkub Rahandusministeeriumi majandusprognoosis kirjeldatud tempos;
- kohalikele omavalitsustele eraldatava tulumaksu määrad muutuvad aastatel 2026 ja 2027 tulumaksuseaduses sätestatud korras.

Nendest eeldustest lähtudes on aastatel 2026-2030 kavandatud valla tulumaksulaekumise kasvuks võrreldes eelneva aastaga ligikaudu 5-7%.

Maamaks on valla eelarves tähtsuselt teine maksutulu, moodustades ligikaudu 7-9% eelarve põhitegevuse tuludest. Eelarvestrateegia prognoosiperioodil suureneb maamaksu osakaal eelarve põhitegevuse tuludes kuni 14%-ni. Maamaksu prognoosimisel on arvestatud, et maa korralise hindamise tulemusena võeti uued maa maksustamishinnad kasutusele 1. jaanuaril 2024 ning alates 1. jaanuarist 2028 rakendatakse 2026. aasta korralise hindamise tulemusi.

Jõelähtme vallas kehtestati 2025. aastaks maamaksumäärad seadusega lubatud maksimaalsel tasemel. Üleriigiliselt rakendus 2025. aastal maamaksu aastase suurenemise 50 % piirmäär. Alates 2026. aastast kehtestab kohalik omavalitsus maamaksu aastase suurenemise piirmäära vahemikus 10-100%. Jõelähtme Vallavolikogu kehtestas 2026. aastaks maamaksu aastase suurenemise piirmääraks 35%.

Jõelähtme vallas kehtivad 2026. aastal järgmised maamaksumäärad maa maksustamishinnast aastas:

- elamumaale ja maatulundusmaa õuemaa kõlvikule 1,0%;
- muule maatulundusmaale 0,5%;
- muu sihtotstarbega maale 2,0%.

Need on seadusega lubatud maksimummäärad. Lisaks kehtestati 2026. aastaks kodualuse maa maksusoodustuseks 1 000 eurot aastas. 2027. aastaks kehtestati samad maksumäärad, maamaksu suurenemise 35% piirmäär ja kodualuse maa maksusoodustus 1 000 eurot aastas.

Reklaamimaks jääb eelnevate eelarveaastate laekumisega samale tasemele arvesse võttes praegust majandusolukorda.

2.2 Muud tulud

Tulu kaupade ja teenuste müügist suurenevad prognoosi kohaselt 2027. aastal 4% ning 2028. aastal ja sellele järgnevatel aastatel 2% aasta. Valla finantssuutlikkuse tagamiseks tuleb osutatavad teenused ja nende hinnad korrapäraselt üle vaadata ning kujundada teenuste hinnad nende osutamise tegelikke kulusid arvestades.

Tasandusfondi vahendite hulgas on arvestatud kohalike omavalitsuste tulubaasi ümberkorraldamisest tuleneva vähenemise kompensatsiooniga.

Toetusfondi vahendite puhul on 2026. aastal arvestatud 4% ning sellele järgnevatel aastatel 3% kasvuga.

Muude tegevustoetuste puhul on 2027. aastal prognoositud ligikaudu 28% vähenemist. Järgnevatel aastatel on eeldatud nende püsimist 2027. aasta tasemel.

Muude tegevustulude puhul on arvestatud tulude vähenemisega enam kui poole võrra ning järgnevatel aastatel nende püsimisega saavutatud tasemel.

Jõelähtme vald taotleb aktiivselt sihtotstarbelisi toetusi, et kaasata erinevatest programmidest ja toetusmeetmetest täiendavaid vahendeid valla tegevuste ja investeeringute rahastamiseks.

3. Kulude prognoos

Kulude struktuuris on viimase kuue aasta trendiks olnud eelkõige majandamiskulude stabiilsena hoidmine ning personalikulude osakaalu kasv.

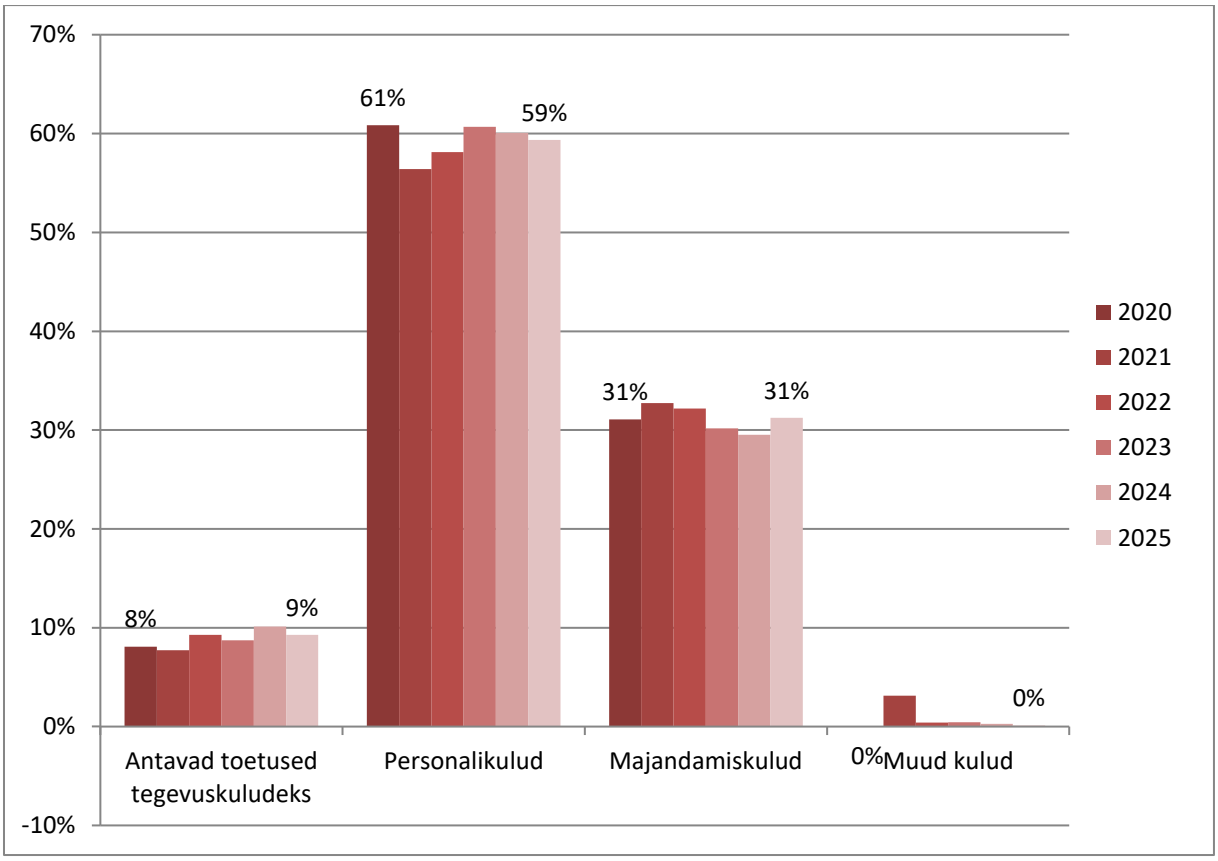

Joonis 2. Vallaeelarve kulude jaotus majandusliku sisu järgi 2020-2025 (Rahandusministeerium)

3.1 Põhitegevuse kulud

Valla põhitegevuse kulude maht on 2026. aastal 21,1 miljonit eurot. Prognoosiperioodil on lähtutud järgmistest eeldustest:

- **toetused tegevuskuludeks** suurenevad 2% aastas;
- **personalikulud** suurenevad 2027. aastal 4,5% ning järgnevatel aastatel 5% aastas;
- **majandamiskulud** suurenevad 2027. ja 2028. aastal 7% ning alates 2029. aastast 6% aastas.

Arvestades valla eelarveseisu, on jätkuvalt eesmärk kasutada olemasolevaid vahendeid võimalikult tõhusalt, leida valdkondade eelarvetes sisemisi ressursse ning optimeerida kulusid viisil, mis ei vähenda avalike teenuste kvaliteeti ega kättesaadavust.

Tabel 3 Jõelähtme valla finantstegevus ja prognoos (€)

Jõelähtme vald	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	**20 063 404**	**22 009 639**	**23 541 864**	**25 014 403**	**26 670 672**	**28 180 793**
Maksutulud	14 658 258	16 177 885	17 669 287	19 078 544	20 582 357	21 964 725
sh tulumaks	13 180 286	14 162 885	15 154 287	16 063 544	17 027 357	17 878 725
sh maamaks	1 460 244	2 000 000	2 500 000	3 000 000	3 540 000	4 071 000
sh muud maksutulud	17 728	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	867 975	882 279	917 570	935 922	954 640	973 733
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 405 360	4 890 975	4 935 007	4 979 937	5 113 675	5 222 336
sh tasandusfond	23 551	199 255	254 000	172 000	175 000	149 000
sh toetusfond	3 766 020	4 068 276	4 231 007	4 357 937	4 488 675	4 623 336
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	615 789	623 444	450 000	450 000	450 000	450 000
Muud tegevustulud	131 811	58 500	20 000	20 000	20 000	20 000
Põhitegevuse kulud kokku	**18 964 577**	**21 052 457**	**22 102 594**	**23 279 674**	**24 452 690**	**25 687 377**
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 759 461	1 985 115	2 024 817	2 065 314	2 106 620	2 148 752
Muud tegevuskulud	17 205 116	19 067 342	20 077 777	21 214 361	22 346 070	23 538 625
sh personalikulud	11 256 723	12 864 154	13 443 041	14 115 193	14 820 953	15 562 000
sh majandamiskulud	5 926 273	6 200 688	6 634 736	7 099 168	7 525 118	7 976 625
*sh alates **2012** sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed*	32 340	31 571	31 571	31 571	31 571	21 047
sh muud kulud	22 120	2 500	0	0	0	0
Põhitegevuse tulem	**1 098 827**	**957 182**	**1 439 270**	**1 734 729**	**2 217 982**	**2 493 416**
Investeerimistegevus kokku	**-1 490 233**	**-2 032 704**	**-927 445**	**-1 606 838**	**-1 075 333**	**-820 368**
Põhivara müük (+)	343 603	385 711	500 000	0	2 500 000	2 500 000
Põhivara soetus (-)	-1 718 356	-2 844 300	-960 000	-1 590 000	-3 719 000	-3 350 000
sh projektide omaosalus	-1 466 167	-2 057 861	-930 000	-1 118 500	-3 098 483	-2 910 293
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	252 189	786 439	30 000	471 500	620 517	439 707
Finantstulud (+)	2 812	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Finantskulud (-)	-370 481	-363 554	-500 445	-491 338	-479 850	-413 075
Eelarve tulem	**-391 406**	**-1 075 522**	**511 825**	**127 891**	**1 142 649**	**1 673 048**
Finantseerimistegevus	**437 500**	**865 522**	**-236 247**	**99 861**	**-1 134 464**	**-1 154 294**
Kohustiste võtmine (+)	1 266 387	2 000 000	930 000	1 100 000	0	0
Kohustiste tasumine (-)	-828 888	-1 134 478	-1 166 247	-1 000 139	-1 134 464	-1 154 294

Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	148 267	-210 000	275 578	227 752	8 185	518 754
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	102 173	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**253 002**	**43 002**	**318 579**	**546 331**	**554 516**	**1 073 270**
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	11 790 332	12 624 283	12 356 465	12 424 755	11 258 720	10 083 381
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	147 329	115 758	84 187	52 616	21 045	0
Netovõlakoormus (eurodes)	11 537 331	12 581 282	12 037 886	11 878 424	10 704 204	9 010 112
Netovõlakoormus (%)	57,5%	57,2%	51,1%	47,5%	40,1%	32,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	15 047 553	15 406 747	16 479 305	15 008 642	17 996 423	20 115 702
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	75,0%	70,0%	70,0%	60,0%	67,5%	71,4%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 510 222	2 825 466	4 441 419	3 130 217	7 292 219	11 105 590

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe ning näitab valla võimet täita finantskohustusi ja rahastada investeeringuid omavahenditest. Alates 2027. aastast peab põhitegevuse tulem kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt katma vähemalt valla intressikulud.

Jõelähtme valla põhitegevuse tulem on kogu prognoosiperioodil positiivne, suurenedes ligikaudu 1 miljonilt eurolt 2026. aastal 2,5 miljoni euroni 2030. aastal. Põhitegevuse tulem katab kogu prognoosiperioodil intressikulud ning jõuab perioodi lõpuks tasemele, mis võimaldab katta ka laenude graafikujärgsed põhiosa tagasimaksed. Samas ei teki prognoosiperioodil veel piisavalt vabu vahendeid investeeringute omafinantseeringu katmiseks.

Valla pikemaajaline eesmärk on suurendada põhitegevuse tulemit tasemeni, mis võimaldab lisaks intressikuludele ja laenude põhiosa tagasimaksetele rahastada omavahenditest ka investeeringute omafinantseeringut. Selle eesmärgi saavutamine suurendaks valla investeerimisvõimekust ning vähendaks vajadust katta investeeringute omafinantseeringut täiendavate laenude või likviidsete vahendite arvelt.

3.2 Investeeringud

Investeerimistegevuse eelarveosas kajastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt järgmiseid tehinguid:

1) põhivara soetamine;
2) põhivara müük;
3) põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine;
4) põhivara soetamiseks antav sihtfinantseerimine;
5) osaluste soetamine;
6) osaluste müük;
7) muude aktsiate ja osade soetamine;
8) laenude andmine;
9) antud laenude tagasilaekumine;
10) finantstulud ja finantskulud.

Jõelähtme vald kasutab investeeringute rahastamiseks kolme peamist allikat:

- põhitegevuse tulemist ja likviidsetest vahenditest saadavad omavahendid;
- laenud ja muud finantseerimistehingud;
- investeeringuteks saadav sihtfinantseerimine.

Tabel 4 Investeerimistegevus aastatel 2025-2030 (€)

Jõelähtme vald	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Investeerimistegevus kokku	**-1 490 233**	**-2 032 704**	**-927 445**	**-1 606 838**	**-1 075 333**	**-820 368**
Põhivara müük (+)	343 603	385 711	500 000	0	2 500 000	2 500 000
Põhivara soetus (-)	-1 718 356	-2 844 300	-960 000	-1 590 000	-3 719 000	-3 350 000
sh projektide omaosalus	-1 466 167	-2 057 861	-930 000	-1 118 500	-3 098 483	-2 910 293
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	252 189	786 439	30 000	471 500	620 517	439 707
Finantstulud (+)	2 812	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Finantskulud (-)	-370 481	-363 554	-500 445	-491 338	-479 850	-413 075

Tabel 5 Investeeringud aastatel 2026-2030 nimeliselt (€)

Jõelähtme vald	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
01 Vallavalitsuse hoone rekonstrueerimine	**0**	**170 000**	**90 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		170 000	90 000	0	0
01 Vallavalitsuse transpordivahendi soetamine	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	20 000	0	0	0	0
04 Valla teede ja parklate rekonstrueerimine ja tolmuvabaks muutmine	**151 000**	**305 000**	**250 000**	**250 000**	**250 000**
sh toetuse arvelt	0	30 000	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	151 000	275 000	250 000	250 000	250 000
04 Kergliiklusteede võrgustiku edasiarendus	**0**	**0**	**350 000**	**369 000**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	171 500	180 810	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	178 500	188 190	0
06 Kommunaalmajanduse ja ruumilise arengu kavandamine	**65 600**	**25 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	65 600	25 000	0	0	0
06 Välisvalgustuse arendamine	**108 608**	**120 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	108 608	120 000	100 000	100 000	100 000
06 Uusküla külaplatsi rekonstrueerimine	**95 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	95 000	0	0	0	0
08 Spordihoone ventilatsiooniseadmete rekonstrueerimine	**0**	**50 000**	**600 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	300 000	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	50 000	300 000	0	0
08 Loo aleviku noortekeskuse ruumide rekonstrueerimine	**0**	**0**	**100 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	100 000	0	0
08 Kostivere mõisa renoveerimine	**592 592**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	267 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	325 592	0	0	0	0
08 Loo Kultuurikeskuse ruumide rekonstrueerimine	**0**	**100 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	100 000	0	0	0
09 Loo lasteaia ruumide soetamine	**370 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	370 000	0	0	0	0
09 Kostivere lasteaia valgustuse rekonstrueerimine	**19 500**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	19 500	0	0	0	0
09 Loo kooli hoone ehitamine	**0**	**160 000**	**100 000**	**3 000 000**	**3 000 000**
sh toetuse arvelt	0	0	0	439 707	439 707
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	160 000	100 000	2 560 293	2 560 293
09 Kostivere kooli hoone osaline rekonstrueerimine	**0**	**30 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	30 000	0	0	0
09 Neeme koolihoone vana osa energiatõhusamaks muutmine	**1 400 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	519 439	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	880 561	0	0	0	0
10 Jägala sotsiaalmaja ehitus	**22 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	22 000	0	0	0	0

3.3 Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastatakse võlakohustuste võtmist ning võetud laenude põhiosa tagasimakseid. Kohaliku omavalitsuse üksus võib võtta laenu ja muid võlakohustusi kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-s 38 sätestatud eesmärkidel ja tingimustel. Jõelähtme vald kavandab prognoosiperioodil laenude võtmist üksnes investeeringute rahastamiseks.

Aastatel 2027-2030 võetavate laenude arvestuslik intressimäär on eelarvestrateegias 3,2% ning tagasimakseperiood sõltuvalt investeeringust 10-20 aastat.

Tabel 6. Finantseerimistegevus aastatel 2025-2030 (€)

Jõelähtme vald	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Finantseerimistegevus	**437 500**	**865 522**	**-236 247**	**99 861**	**-1 134 464**	**-1 154 294**
Kohustiste võtmine (+)	1 266 387	2 000 000	930 000	1 100 000	0	0
Kohustiste tasumine (-)	-828 888	-1 134 478	-1 166 247	-1 000 139	-1 134 464	-1 154 294

4. Sõltuvad üksused

Jõelähtme valla konsolideerimisgruppi kuulub OÜ Loo Vesi, mis on 100% vallale kuuluv üksus. OÜ Loo Vesi põhitegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumine.

Vastavalt Rahandusministri 16.05.2011 määrusele nr 29 „Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistsipliini tagamise meetmete arvestusmetoodika“ loetakse konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused sõltuvaks ja arvestusgruppi kuuluvaks üksuseks kahel tingimusel:

1. Kui üksus on saanud üle poole tuludest avalikust sektorist;
2. Kui üksus on saanud üle 10% põhitegevuse tuludest toetusena ja rendituluna kohalike omavalitsuste konsolideerimisgruppidesse kuuluvatelt üksustelt.

Vastavalt üksuse eelarve prognoosile ei ole OÜ Loo Vesi 2024. aastast sõltuv ja arvestusgruppi kuuluv üksus ning sellest tulenevalt üksust Jõelähtme valla eelarvestrateegias 2027-2030 ei kajastata.

5. Finantsdistsipliin

Jõelähtme vald lähtub oma arengu kavandamisel ja tegevuste elluviimisel kestlikkuse põhimõttest. Investeeringute tegemisel ja finantskohustuste võtmisel tuleb säilitada valla piisav maksevõime, et tagada avalike teenuste järjepidev osutamine ning võimalus rahastada vajalikke investeeringuid. Täiendavaid laenukohustusi võib võtta üksnes seadusega lubatud netovõlakoormuse piires.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt on finantsdistsipliini tagamise meetmed:

- põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest kinnipidamine;
- netovõlakoormuse ülemmäärast kinnipidamine.

Põhitegevuse tulem leitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena ning see näitab valla võimet katta finantskohustusi ja rahastada investeeringuid omavahenditest. Alates 2027. aastast peab põhitegevuse tulem katma vähemalt valla finantskulud. Nõuet kohaldatakse esimest korda 2027. aasta 31. detsembri seisuga.

Negatiivne või finantskulude katmiseks ebapiisav põhitegevuse tulem näitab, et valla põhitegevuse tuludest ei jätku tegevus- ja finantskulude jätkusuutlikuks katmiseks. Sellisel juhul tuleks kulude rahastamiseks kasutada likviidseid vahendeid, vara müügist saadavat tulu või muid ühekordseid rahastamisallikaid. Põhitegevuse kulude pikaajaline rahastamine reservide või ühekordsete tulude arvelt ei ole jätkusuutlik ning võib suurendada finantsraskustesse sattumise ohtu.

Jõelähtme valla põhitegevuse tulem on kogu prognoosiperioodil positiivne, suurenedes ligikaudu 1 miljonilt eurolt 2026. aastal 2,3 miljoni euroni 2030. aastal. Põhitegevuse tulem katab kogu prognoosiperioodil finantskulud ning jõuab perioodi lõpuks tasemele, mis võimaldab katta ka laenude graafikujärgsed põhiosa tagasimaksed. Prognoosiperioodil ei teki põhitegevuse tulemi arvelt siiski veel piisavalt vabu vahendeid investeeringute omafinantseeringu katmiseks. Valla pikemaajaline eesmärk on suurendada põhitegevuse tulemit tasemeni, mis võimaldaks lisaks finantskuludele ja laenude põhiosa tagasimaksetele rahastada omavahenditest ka investeeringute omafinantseeringut.

Netovõlakoormus leitakse võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahena aruandeaasta lõpu seisuga. Netovõlakoormuse ülemmäär sõltub valla finantsvõimekusest ning määratakse põhitegevuse tulemi alusel.

2027. aastal:

- võrdub netovõlakoormuse ülemmäär põhitegevuse tulemi kaheksakordse väärtusega, kuid ei või ületada põhitegevuse tulude kogusummat;
- kui põhitegevuse tulemi kaheksakordne väärtus on väiksem kui 70% põhitegevuse tuludest, on netovõlakoormuse ülemmäär 70% põhitegevuse tuludest.

Alates 2028. aastast:

- võrdub netovõlakoormuse ülemmäär põhitegevuse tulemi kaheksakordse väärtusega, kuid ei või ületada põhitegevuse tulude kogusummat;
- kui põhitegevuse tulemi kaheksakordne väärtus on väiksem kui 60% põhitegevuse tuludest, on netovõlakoormuse ülemmäär 60% põhitegevuse tuludest.

Seega jääb individuaalne netovõlakoormuse ülemmäär 2027. aastal vahemikku 70-100% ning alates 2028. aastast vahemikku 60-100% põhitegevuse tuludest. Mida suurem on põhitegevuse tulem, seda suurem võib olla valla individuaalne netovõlakoormuse ülemmäär. Kõrgem ülemmäär ei tähenda kohustust võtta täiendavaid laene, vaid näitab seadusega lubatud maksimaalset laenuvõimekust.

Eelarvestrateegias kavandatud finantseerimistehingute tulemusena jääb Jõelähtme valla netovõlakoormus kogu prognoosiperioodil kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega lubatud ülemmäära piiresse.

Tabel 7. Jõelähtme valla arvestusüksuse finantsvõimekus 2025-2030 (€)

Jõelähtme vald	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	**20 063 404**	**22 009 639**	**23 541 864**	**25 014 403**	**26 670 672**	**28 180 793**
Põhitegevuse kulud kokku	**18 964 577**	**21 052 457**	**22 102 594**	**23 279 674**	**24 452 690**	**25 687 377**
Põhitegevuse tulem	**1 098 827**	**957 182**	**1 439 270**	**1 734 729**	**2 217 982**	**2 493 416**
Investeerimistegevus kokku	**-1 490 233**	**-2 032 704**	**-927 445**	**-1 606 838**	**-1 075 333**	**-820 368**
Eelarve tulem	**-391 406**	**-1 075 522**	**511 825**	**127 891**	**1 142 649**	**1 673 048**
Finantseerimistegevus	**437 500**	**865 522**	**-236 247**	**99 861**	**-1 134 464**	**-1 154 294**
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	148 267	-210 000	275 578	227 752	8 185	518 754
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	102 173	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**253 002**	**43 002**	**318 579**	**546 331**	**554 516**	**1 073 270**
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	11 790 332	12 624 283	12 356 465	12 424 755	11 258 720	10 083 381
Netovõlakoormus (eurodes)	11 537 331	12 581 282	12 037 886	11 878 424	10 704 204	9 010 112
Netovõlakoormus (%)	57,5%	57,2%	51,1%	47,5%	40,1%	32,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	15 047 553	15 406 747	16 479 305	15 008 642	17 996 423	20 115 702
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	75,0%	70,0%	70,0%	60,0%	67,5%	71,4%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 510 222	2 825 466	4 441 419	3 130 217	7 292 219	11 105 590

Jõelähtme valla põhitegevuse tulem on olnud 2022. aastast positiivne. Põhitegevuse tulem ei ole siiski piisav kõigi kavandatud investeeringute rahastamiseks. Seetõttu kasutatakse investeeringute rahastamiseks lisaks omavahenditele ja sihtfinantseerimisele ka laenuvahendeid.

Jõelähtme valla netovõlakoormus jääb prognoosiperioodil vahemikku 32,0-51,1% põhitegevuse tuludest ning on kogu perioodi jooksul seadusega lubatud individuaalsest netovõlakoormuse ülemmäärast väiksem.

5.1 Tundlikkusanalüüs

Kuigi Jõelähtme valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtudes, võivad prognoosiperioodil ilmneda asjaolud, mis parandavad või halvendavad valla finantspositsiooni võrreldes baastsenaariumiga.

Tundlikkusanalüüsi eesmärk on hinnata võimalike riskistsenaariumide mõju valla finantspositsioonile ning selgitada välja, millises mahus võib nende realiseerumisel tekkida vajadus kulude vähendamiseks. Baastsenaariumina käsitatakse eelarvestrateegias esitatud põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeeringute ja finantseerimistegevuse prognoosi.

Tundlikkusanalüüs näitab, et ka mõneprotsendiline muutus tuludes või kuludes võib oluliselt mõjutada valla eelarvetasakaalu, investeerimisvõimekust ja finantskohustuste täitmise võimet.

Tabel 8. Baasstsenaarium: Eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal (€)

BAASSTSENAARIUM						
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	*20 063 404*	*22 009 639*	*23 541 864*	*25 014 403*	*26 670 672*	*28 180 793*
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	*18 964 577*	*21 052 457*	*22 102 594*	*23 279 674*	*24 452 690*	*25 687 377*
Arvestusüksuse investeerimistegevus	*-1 490 233*	*-2 032 704*	*-927 445*	*-1 606 838*	*-1 075 333*	*-820 368*
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 098 827	957 182	1 439 270	1 734 729	2 217 982	2 493 416
Arvestusüksuse eelarvetulem	-391 406	-1 075 522	511 825	127 891	1 142 649	1 673 048
Arvestusüksuse võlakohustused	11 790 332	12 624 283	12 356 465	12 424 755	11 258 720	10 083 381
Arvestusüksuse likviidne vara	*253 002*	*43 002*	*318 579*	*546 331*	*554 516*	*1 073 270*
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	57,5%	57,2%	51,1%	47,5%	40,1%	32,0%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	15 047 553	15 406 747	16 479 305	15 008 642	17 996 424	20 115 704

Tabel 9. Riskistsenaarium 1. Põhitegevuse tulude vähenemine eeldatavast 2% (€)

RISKISTSENAARIUM A - Põhitegevuse tulude vähenemine Võrreldes baastsenaariumiga on arvestusüksuse põhitegevuse tulud aastatel 2027-2030 igal aastal 2% väiksemad						
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	20 063 404	22 009 639	23 071 027	24 514 115	26 137 259	27 617 177
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	18 964 577	21 052 457	22 102 594	23 279 674	24 452 690	25 687 377
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 490 233	-2 032 704	-927 445	-1 606 838	-1 075 333	-820 368
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 098 827	957 182	968 433	1 234 441	1 684 569	1 929 800
Arvestusüksuse eelarvetulem	-391 406	-1 075 522	40 988	-372 397	609 236	1 109 432
Arvestusüksuse võlakohustused	11 790 332	12 624 283	12 356 465	12 424 755	11 258 720	10 083 381
Arvestusüksuse likviidne vara	253 002	*11 431*	*-215 399*	*-519 506*	*-1 076 306*	*-1 142 213*
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	57,5%	57,3%	54,5%	52,8%	47,2%	40,6%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	15 047 553	15 406 747	16 149 719	14 708 469	15 682 355	16 570 306

Tabel 10. Riskistsenaarium 2: Põhitegevuse kulude kasv eeldatavast 5% suurem (€)

RISKISTSENAARIUM B - Põhitegevuse kulude suurenemine Võrreldes baasstsenaariumiga on arvestusüksuse põhitegevuse kulud aastatel 2027-2030 igal aastal 5% suuremad						
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	20 063 404	22 009 639	23 541 864	25 014 403	26 670 672	28 180 793
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	18 964 577	21 052 457	23 207 724	24 443 658	25 675 325	26 971 746
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 490 233	-2 032 704	-927 445	-1 606 838	-1 075 333	-820 368
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 098 827	957 182	334 140	570 745	995 348	1 209 047
Arvestusüksuse eelarvetulem	-391 406	-1 075 522	-593 305	-1 036 093	-79 986	388 679
Arvestusüksuse võlakohustused	11 790 332	12 624 283	12 356 465	12 424 755	11 258 720	10 083 381
Arvestusüksuse likviidne vara	253 002	*11 431*	*-849 692*	*-1 817 494*	*-3 063 515*	*-3 850 175*
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	57,5%	57,3%	56,1%	56,9%	53,7%	49,4%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	15 047 553	15 406 747	16 479 305	15 008 642	16 002 403	16 908 476

Tabel 11. Riskistsenaarium 3: Laenuintressid kujunevad eeldatust kõrgemaks (€)

RISKISTSENAARIUM C -- Intressimäära suurenemine 2 protsendipunkti võrra						
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	20 063 404	22 009 639	23 541 864	25 014 403	26 670 672	28 180 793
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	18 964 577	21 052 457	22 102 594	23 279 674	24 452 690	25 687 377
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 490 233	-2 032 704	-1 179 931	-1 853 967	-1 323 828	-1 045 542
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 098 827	957 182	1 439 270	1 734 729	2 217 982	2 493 416
Arvestusüksuse eelarvetulem	-391 406	-1 075 522	259 339	-119 238	894 154	1 447 874
Arvestusüksuse võlakohustused	11 790 332	12 624 283	12 356 465	12 424 755	11 258 720	10 083 381
Arvestusüksuse likviidne vara	253 002	43 002	*34 523*	*-16 425*	*-288 306*	*-15 771*
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	57,5%	57,2%	52,3%	49,7%	43,3%	35,8%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	15 047 553	15 406 747	16 479 305	15 008 642	17 996 424	20 115 704

6. Kokkuvõte

Eelarvestrateegias antakse ülevaade Jõelähtme valla põhitegevuse tuludest ja kuludest ning investeerimis- ja finantseerimistegevusest aastatel 2025-2030. Ühtlasi esitatakse prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarvestrateegia on koostatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud põhimõtete kohaselt.

Eelarvestrateegia põhjal saab teha järgmised järeldused:

- Eelarvestrateegias kavandatu kohaselt suudab Jõelähtme vald täita kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud finantsdistsipliini nõudeid. Valla põhitegevuse tulem on kogu prognoosiperioodil positiivne ning netovõlakoormus jääb seadusega lubatud individuaalsest ülemmäärast väiksemaks.
- Valla prognoositav finantsseis võimaldab eelarvestrateegias kavandatud eelduste täitumisel teha järgneva nelja aasta jooksul valla arengu seisukohalt olulisi investeeringuid ning suurendada personalikulusid. Investeeringute elluviimine sõltub seejuures tulude kavandatud laekumisest, sihtfinantseeringute saamisest, vara müügi õnnestumisest ja laenuvahendite kasutamise võimalusest.
- Jõelähtme valla finantsseis on tundlik väliskeskkonnast tulenevate muutuste suhtes. Olulisemad riskid on eelarvetulude oodatust väiksem laekumine, maksumaksjate arvu kasvu aeglustumine, elanike sissetulekute aeglasem kasv, põhitegevuse kulude kavandatust kiirem suurenemine ning intressimäärade tõus.
- Eelarvestrateegia oluline risk on kavandatud vara müügi võimalik ebaõnnestumine või edasilükkumine. Vara võõrandamist võivad takistada nii müügiks kavandatud vara omadused ja müügitingimused kui ka ebapiisav turunõudlus. Kuna vara müügist saadav tulu on kavandatud kasutada investeeringute rahastamiseks, võib müügitulu oodatust väiksem laekumine või hilisem laekumine mõjutada investeeringute mahtu ja ajakava.

Riskide realiseerumise korral tuleb vallal üle vaadata investeeringute ajakava ja maht, leida võimalusi põhitegevuse kulude piiramiseks ning vajaduse korral kavandada täiendavad rahastamisallikad.